Aan de leden van de Gemeenteraad
en fractieassistenten

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		CvdR	12 juni 2025
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlagen**	**dossiernummer**
T.W.M. Loosman-van den Akker	06-12507394		25.251

onderwerp **pr-nummer**
Advies van de Commissie van de Rekening omtrent de jaarstukken 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de Commissie van de Rekening (CvdR) op 2 juni jl. zijn de (concept) Jaarstukken 2024 en de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2025 (MPG) met de accountant en het college besproken. Middels deze brief willen wij onze bevindingen en ons advies hierover met u delen.

Algemeen
Allereerst willen wij waardering uitspreken aan de organisatie voor het vele werk dat is verricht om te komen tot de jaarstukken 2024. Daarnaast willen wij de accountant bedanken voor de inzet en uitvoering van de accountantscontrole. We zien een constructieve samenwerking tussen de accountant en de organisatie en zijn daarmee tevreden.

De CvdR is zeer te spreken over de leesbaarheid en structuur van de opgestelde MPG en wil de organisatie hiervoor complimenteren. Inhoudelijk worden er in de MPG 2025 minder grondexploitaties besproken dan in voorgaande jaren. Dit komt door de afronding van diverse projecten en doordat er kritisch is gekeken naar risico's en of er relevante informatie te delen is, de CvdR kan zich hierin vinden.

De CvdR adviseert toekomstige MPG-documenten in deze overzichtelijke beschrijving voort te zetten, maar verzoekt voor de leesbaarheid in iBabs, om het pdf bestand zo in te richten dat alle pagina's los onder elkaar staan.

Monitoring en rapportage van grote projecten
Verder ziet de CvdR dat complexe projecten, zoals het Stationsgebied en het Theaterkwartier meer beleidsmatige aandacht vragen. De risico's van deze projecten zijn groot, en het is daarom van belang dat de raad goed wordt geïnformeerd over de voortgang ervan.

De CvdR adviseert structurele betrokkenheid en een duidelijke informatievoorziening aan de raad bij dit soort grote projecten. Daarom adviseren wij een vaste rapportagestructuur in te richten met duidelijke en consistente informatievoorziening aan de raad. De CvdR zal daarvoor bij de behandeling van de Kadernota 2026-2029 een amendement indienen.

Financiële resultaten en voorzichtigheid

Het verwachte rekeningresultaat 2024 van ruim 26 miljoen euro is hoofdzakelijk incidenteel van aard. Er is geconstateerd dat Lelystad structureel conservatief raamt, waarbij begrotingstekorten worden voorzien, terwijl jaarresultaten bijna altijd positief blijken uit te vallen. Dit patroon heeft geleid tot aanzienlijke meevallers en een sterke groei van de gemeentelijke reserves.

De solvabiliteit (de verhouding tussen reserves en totale bezittingen) is gestegen naar 31% in 2024, wat een duidelijke verbetering is ten opzichte van 2018 toen dit nog op de kritieke grens zat. De schuldquote (schuld minus liquide middelen en vorderingen) is in 2023 zelfs negatief geworden (-6%), wat betekent dat de gemeente meer liquide middelen heeft dan schulden. Dit is uitzonderlijk en gunstig. Lelystad heeft door haar financiële buffer ruimte om ambities en investeringen aan te gaan, maar moet daarbij de risico's goed blijven bewaken.

Hoewel de financiële positie is verbeterd, is voorzichtigheid geboden. De economische context blijft onzeker, en potentiële structurele financiële tegenvallers kunnen risico's vormen. Wij adviseren de raad om bij de aanwending van incidentele middelen terughoudend te zijn, ruimte te laten voor de toekomstige raad en flexibel te blijven inspelen op nieuwe gemeentelijke uitdagingen.

Rechtmatigheid en EU-aanbestedingen

Naast de controle die de accountant uitvoert op het aanbestedingsproces, voert de organisatie aanvullende controles uit. Uit deze aanvullende controles zijn enkele fouten naar voren gekomen (zie informatienota 25.162). Deze fouten zijn beperkt van omvang en zijn verwerkt in de jaarstukken. Voor het dossier Oekraïne-opvang is in 2024 een inschatting gemaakt, maar omdat de aanbestedingsprocedure nog loopt, zal een deel van de fout ook in 2025 terugkomen. Positief is dat de afwijkingen bij EU-aanbestedingen verder afnemen. Dit wijst erop dat de interne controle binnen de organisatie is verbeterd.

De accountant heeft aangegeven naar verwachting een goedkeurende verklaring te verstrekken. Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd die de verantwoordingsgrens overschrijden. Wij zijn tevreden met de goedkeurende controleverklaring, die bevestigt dat de jaarstukken 2024 voldoen aan de gestelde eisen en een getrouw beeld van de werkelijkheid geven.

Instellen van een reserve voor grondexploitaties

Eerder is de separate reserve GREX opgeheven en overgeheveld naar de Algemene reserve. Door BBV-voorschriften is het college genoodzaakt om deze toch opnieuw in te stellen. Daarom nu het voorstel om deze te vullen met € 963.000 voor correcte verslaglegging van kosten gerelateerd aan Grondexploitaties (beslispunt 2.4.3 in het raadsvoorstel).

De CvdR acht de instelling van reserves puur op grond van voorschriften ten aanzien van de boekhouding onwenselijk, maar constateert dat het BBV geen ruimte laat om dat op een andere manier in te vullen. Indien gewenst kan de raad het college wel verzoeken hierover een signaal af te geven aan de Commissie BBV.

Doorschuifbudgetten

De doorschuifbudgetten zijn bedoeld om budgetten voor projecten die doorlopen over de jaargrens heen beschikbaar te houden. In de decembernotitie wordt een voorlopige inschatting gemaakt van deze budgetten, die vervolgens door de raad worden vastgesteld. Halverwege het volgende jaar worden de definitieve bedragen bepaald op basis van de werkelijke realisatie en verwerkt in de jaarstukken. De CvdR constateert dat dit proces inzichtelijk is, maar dat verdere verduidelijking wenselijk is. Met name grote afwijkingen tussen de voorlopige inschatting en de definitieve bedragen vragen om een nadere toelichting. Dit draagt bij aan transparantie en versterkt de controlerende rol van de raad.

De CvdR adviseert daarom dat bij afwijkingen van meer dan 30% er een aanvullende toelichting wordt gegeven.

Concluderend is de CvdR positief over de jaarstukken 2024 en de MPG 2025. De financiële positie van de gemeente is verbeterd, maar wij benadrukken het belang van structurele voorzichtigheid en transparantie. Wij roepen de raad op om onze aanbevelingen ter harte te nemen en om samen te blijven werken aan een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente.

Met in achtneming van bovenstaande aandachtspunten, ziet de CvdR geen bezwaren de jaarstukken vast te stellen.

Vertrouwende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
namens de Commissie van de Rekening,

F.J.C. Volmer
Voorzitter Commissie van de Rekening